

Hebedová, Petra

Číslovky

In: Hebedová, Petra. *Stručná gramatika estonštiny*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013, pp. 78-82

ISBN 978-80-210-6430-0; ISBN 978-80-210-6433-1 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/128783>

Access Date: 01. 04. 2025

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Číslovky

Skloňování základních číslovek

NOM sg	GEN sg	PART sg	ILL sg
'null	nulli	'nulli	'nulli/nullisse
'üks	ühe	'üht / 'ühte	'ühte/ühesse
'kaks	kahe	'kaht / 'kahte	'kahte/kahesse
'kolm	kolme	'kolme	'kolme/kolmesse
neli	nelja	'nelja	'nelja neljasse
'viis	viie	'viit	'viide viiesse
'kuus	kuue	'kuut	'kuude/kuuesse
seitse	'seitsme	seitset	'seitsmesse
kaheksa	kaheksa	kaheksat	kaheksasse
üheksa	üheksa	üheksat	üheksasse
kümme	'kümne	kümnet	'kümnesse
sada	saja	sadat	sajasse
tuhat	tuhande	tuhandet	tuhandesse
miljon	miljoni	miljonit	miljonisse
miliard	miljardi	miljardit	miljardisse

Ostatní pády se tvoří připojením koncovky ke genitivnímu kmeni: *kahega*, *kolmes*, *seitsmel*, ...

Číslovky 11–19 mají příponu **-teist**: *üksteist*, *kaksteist*, *kolmteist*, *neliteist*, ... *üheksateist*. Při skloňování zůstává přípona **-teist** stále ve stejném tvaru, skloňuje se předcházející komponent (*üks-*, *kaks-*, ...) a/nebo připojíme **-kümne**, které následně skloňujeme. (Číslovky s příponou **-teist** („-nác“) nesly původně označení *teist kümmand* „(ze) druhé desítky“, to se zkrátilo na pouhé **-teist**.) Srov. následující tabulka:

NOM sg	GEN sg	PART sg	ILL sg
kaksteist	kaheteist(kümne)	kahtteist(kümmend)	kaheteistkümnesse
üheksateist	üheksateist(kümne)	üheksatteist(kümmend)	üheksateistkümnesse

Ve všech ostatních pádech použijeme vzor

genitivní kmen + *teist* + *kümne* + pádová koncovka:

kahe + *teist* + *kümne* + *l* (adessiv od číslovky 12)

kolme + *teist* + *kümne* + *s* (inessiv od číslovky 13)

üheksa + *teist* + *kümne* + *ga* (komitativ od číslovky 19)

Srov. např.

Pood on lahti kella kaheteistkümneni. Obchod je otevřený do dvanácti.

Tvoření složených číslovek

Číslovky 20, 30, ... se tvoří připojením **kümmend** k nominativu výchozí číslovky: *kakskümmend*, *kolmkümmend*, ...

Číslovky 200, 300 připojením **sada**: *kakssada*, *kolmsada*, ...

Číslovky 2 000, 3 000 přidáním slova **tuhat**: *kaks tuhat*, *kolm tuhat*, ...

Číslovky 2 000 000, 3 000 000 přidáním slova *miljon* v partitivu (**miljonit**): *kaks miljonit*, *kolm miljonit*, ...

Části *-teist*, *-kümmend*, *-sada* se píše dohromady (*kaksteist*, *kakskümmend*, *kakssada*), ostatní zvlášť (*kaks tuhat*, *kaks miljonit*).

Složené číslovky mají při skloňování jednotlivé komponenty v genitivním kmeni, koncovka pádu se připojuje nakonec:

Např.: 2 457

NOM	kaks tuhat nelisada viiskümmend seitse
GEN	kahe tuhande neljasaja viiekümne seitsme
ILL	kahe tuhande neljasaja viiekümne seitsmesse
ADES	kahe tuhande neljasaja viiekümne seitsmel
KOMIT	kahe tuhande neljasaja viiekümne seitsmega

Pouze v PART jsou všechny koncovky v partitivu (tvar PART se nepoužívá často):

PART	kaht(e) tuhandet neljasada viitkümmend seitset
------	--

Pokud je číslovka ve větě v nominativu, počítané slovo po ní následuje v partitivu singuláru (s výjimkou číslovky *üks* „jeden“).

Nimekirjas on seitseteist osalejat. V seznamu je sedmnáct účastníků.

Konverentsile tuli viiskümmend osalejat. Na konferenci přijelo padesát účastníků.

Mul on kakskümmend euro. Mám dvacet euro.

Pokud je fráze s číslovkou v jiném pádě než v nominativu, číslovka se chová jako shodný atribut, tj. shoduje se v pádě s počítaným slovem (celá fráze je v jednotném čísle), srov. např.:

viiekümnele_{ALL} inimesele_{ALL} pro padesát lidí / padesáti lidem

kuue_{GEN} päeva_{GEN} jooksul během šesti dnů.

Řadové číslovky

NOM sg		GEN sg	PART sg	ILL sg
esimene	„první“	esimese	esimest	esimesse
teine	„druhý“	teise	teist	teise
kolmas	„třetí“	kolmanda	kolmandat	kolmandasse
kümnes	„desátý“	kümnenda	kümnendat	kümnendasse
tuhandes	„tisící“	tuhandenda	tuhandendat	tuhandendasse

Tvoření řadových číslovek:

genitivní kmen + <i>-s</i> (pro NOM)
genitivní kmen + <i>-nda</i> (pro ostatní pády) + pádová koncovka

(Výjimečné jsou číslovky *esimene* „první“ a *teine* „druhý“, které mají specifický tvar a skloňují se podle vzoru *inimene*, srov. kapitola 3.3 Skloňovací vzory.)

U složených číslovek připojujeme *-s/-nda* až k poslední části, předchozí části jsou ve tvaru genitivu:

Např.: 2 457

NOM	kahe tuhande neljasaja viiekümne seitsmes
GEN	kahe tuhande neljasaja viiekümne seitsmenda
ILL	kahe tuhande neljasaja viiekümne seitsmendasse
ADES	kahe tuhande neljasaja viiekümne seitsmendal
KOMIT	kahe tuhande neljasaja viiekümne seitsmendaga

U číslovek 11–19 připojujeme *-s/-nda* k poslední možné části *-kümne-* (části předcházející *-teist-* jsou v genitivu, *-teist-* je stále ve stejném tvaru):

NOM	üheteistkümnes
GEN	üheteistkümnnendal
ILL	üheteistkümnnendasse
ADES	üheteistkümnnendal
KOMIT	üheteistkümnnendaga

Data

Kolikátého v měsíci (mis kuupäeval)

Který den?	Kterého dne?
24. veebruar kahekümne neljas veebruar	24. veebruaril kahekümne neljandal veebruaril
16. märts kuueteistkümnes märts	16. märtsil kuueteistkümnnendal märtsil
31. juuni kolmekümne esimene juuni	31. juunil kolmekümne esimesel juunil

Chceme-li vyjádřit „v určitém měsíci“ (v lednu, v únoru, ...), použijeme inessiv: *jaanuaris, veebruaris, ...*

Kterého roku (mis aastal)

1867. aastal tuhande kaheksasaja kuuekümne seitsmendal aastal
2012. aastal kahe tuhande kaheteistkümnnendal aastal

möödunud aastal (v minulém roce)

järgmisel aastal (v příštím roce)

sel aastal (v tomto roce)

60. aastad – *kuuekümnnendad aastad* (60. léta), *kuuekümnnendatel* (v šedesátých letech)

Století

17. sajand – seitsmeteistkümmes sajand	17. sajandil – seitsmeteistkümnendal sajandil
21. sajand – kahekümne esimene sajand	21. sajandil – kahekümne esimesel sajandil

üheksateistkümnenda sajandi esimesel poolel (v první polovině 19. století)
 viieteistkümnenda sajandi teisel poolel (v druhé polovině 15. století)

Zlomky

Názvy pro zlomky mají příponu *-ndik*, např. *kolmandik* „třetina“, *neljandik* „čtvrtina“ (jinak také *veerand*), *viiendik* „pětina“, *sajandik* „setina“, *tuhandik* „tisícina“ („polovina“ je *pool*).

Slova se skloňují podle vzoru *õnnelik* (GEN *kolmandiku*, PART *kolmandikku*).

2/4 – kaks neljandikku

3/5 – kolm viiendikku